

Μετανάστες και Εκκλησία (Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ. Ιωάννης)

[/ Πεμπουσία](#)

«Το φαινόμενον της μεταναστεύσεως και η ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας προς τους εμπειριστάτους εκ τούτου αδελφούς».

Παναγιώτατε, Πάτερ και Δέσποτα,

Επιθυμώ, εν αρχή, να εκφράσω τας εν ευγνωμοσύνη ευχαριστίας μου, διότι αναθέσατε εις την ελαχιστότητά μου την ανάπτυξιν ενός τόσο σπουδαίου και επικαίρου θέματος, που απασχολεί την παγκόσμιον κοινότητα και ταυτοχρόνως την ζωήν της Αγίας ημών Εκκλησίας.

Η μετανάστευσις, αποτελεί το διαχρονικώς παγκόσμιον φαινόμενον με καίριον ρόλον εις την ιστορίαν των λαών και εις την διαμόρφωσιν του παγκοσμίου πολιτισμού, όπως τον γνωρίζομεν, αλλά και –όπως τόσον εντόνως καθίσταται φανερόν σήμερον– συνεχίζει και θα συνεχίζη να επηρεάζη την ιστορίαν και τον πολιτισμόν, με τρόπον που, όχι σπανίως, δεικνύει ότι μπορεί ακόμη και να διαφεύγη εκ του ελέγχου των κατά τόπους πολιτικών και πολιτειακών αρχών, αλλά και αυτών ακόμη των λεγομένων μεγάλων δυνάμεων.

Κατά περιόδους δε η έξαρσις των μεταναστευτικών και δη των προσφυγικών ροών, όπως η σημερινή, συνεπεία μακρών συγκρούσεων, ανατροπής καθεστώτων και της εν γένει πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής αποσταθεροποίησης, απέδειξεν ότι η διαχείρισις του προβλήματος αποτελεί μίαν εκ των σημαντικότερων προκλήσεων, άτινας καλούνται να αντιμετωπίσουν τόσον οι ίδιοι οι πρόσφυγες όσον και αι κοινωνίαι εις τας χώρας της υποδοχής αυτών. Τα δε προβλήματα που προκύπτουν θα οξύνωνται συνεχώς πολλώ δε μάλλον, καθ' ότι τα γενεσιουργά των προβλημάτων αίτια παραμένουν η και κατά τόπους αυξάνονται.

Βεβαίως, η ευθύνη διά την επίλυσιν των προβλημάτων αυτών βαρύνει τας κατά τόπους ανωτάτας πολιτειακάς και πολιτικές αρχάς. Εν προκειμένω, με την αντιμετώπισιν και επίλυσιν του θέματος τούτου ασχολούνται διεθνείς οργανισμοί και φορείς, ως ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε), η Ενωμένη Ευρώπη (Ε.Ε.) και αι κατά τόπους κυβερνήσεις, ως ανεφέρθη.

Όταν όμως, εις τας χώρας υποδοχής των μεταναστών το πρόβλημα αποκτά υποστατική ισχύ, η Εκκλησία καλείται εν τοις πράγμασιν να συμβάλη εις την επίλυσιν του ζητήματος με την διακονίαν του έργου της αγάπης. Αν και το έργον της Εκκλησίας είναι κατ' εξοχήν σωτηριολογικόν, εν τούτοις φροντίζει εις τα πλαίσια των Ευαγγελικών επιταγών και της Ορθοδόξου Πατερικής Θεολογίας, διά της Ποιμαντικής μαρτυρίας, να προσφέρη έργα μαρτυρούντα το περιεχόμενον της

Πίστewς και βεβαίως, εν πάση περιπτώσει, να επιβεβαιούται ότι εις το πρόσωπον του αγνώστου εμπειριστάτου προσώπου η Εκκλησία ατενίζει αυτόν τούτον τον Κύριον πάσχοντα.

Είχα την ευκαιρίαν, Παναγιώτατε, Πάτερ και Δέσποτα, αγαπητοί εν Χριστώ πατέρες και αδελφοί, μεταξύ των άλλων, διακονών την Εκκλησίαν του Χριστού, να υπηρετήσω και εις τον Πολιούχον της πόλεως της Θεσσαλονίκης, εις τον περικαλλή Ιερόν Ναόν του Αγίου Δημητρίου και να ασχοληθώ ερευνητικώς με το ζήτημα της ιστορικής πορείας και εξελίξεως του Ιερού τούτου Ναού.

Μελετώντας μίαν εκ των επιγραφών, η οποία ευρίσκεται εις τον νοτιοανατολικόν πεσσόν του Ναού και κάτωθι της ψηφιδωτής παραστάσεως του 7ου αιώνος, εις την οποίαν ιστορείται ο Άγιος Δημήτριος θέτων επί του ώμου του Διακόνου την δεξιάν αυτού χείραν, είχα την ευκαιρίαν να παρατηρήσω μίαν λεπτομέρειαν της επιγραφής, η οποία εκφράζει το ουσιαστικόν βίωμα της Αγίας μας Εκκλησίας εις την λειτουργικήν της πληρότητα και το οποίον ευχετικώς αποτυπύται διά της ψηφιδωτής γραφής της απευθυνομένης προς τον Άγιον.

Ο Διάκονος, ο οποίος παρίσταται, δέεται υπέρ των αιτούντων και κρατεί εις τας χείρας του μίαν βίβλον. Η βίβλος αύτη δεν φέρει τον Σταυρόν και επομένως δεν πρόκειται περί του Ιερού Ευαγγελίου. Σημειολογικώς, εικάζεται ότι είναι η βίβλος των αιτημάτων του Διακόνου. Ίσταται ο Διάκονος πλησίον του Αγίου και τον παρακαλεί και η παράκλησις αύτη αποτυπύται εις την ψηφιδωτήν επιγραφήν ως

εξής: «Πανόλβιε του Χριστού μάρτυς φιλόπολις φροντίδα τίθει και πολιτών και ξένων[1]». Ζητεί ο Διάκονος από τον Άγιον Δημήτριον να εκδηλώση την προστασίαν και την φροντίδα του, όχι μόνον διά τους πολίτας, τους γηγενείς κατοίκους, αλλά και διά τους ξένους, οίτινες διαμένουσιν εν τη πόλει. Εκ του μηνύματος της επιγραφής καθίσταται σαφές ότι λειτουργικώς η δέησις υπέρ των ξένων αποτελεί το βίωμα, διά του οποίου τεκμαίρεται η αγαπητική προσέγγισις της Εκκλησίας προς πάντα άνθρωπον και η ομοτιμία ξένων και γηγενών εις ο, τι αφορά την λειτουργικήν έντευξιν εν θείοις και ιεροίς προσώποις.

[Συνεχίζεται]

[1] Συμφώνως προς την επιστημονικήν άποψιν του Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Ειρηναίου Δεληδήμου κατά εκπληκτικήν σύμπτωσιν, οι «ξένοι» της επιγραφής ήσαν κατά πλειονότητα πρόσφυγες κυρίως προερχόμενοι από την Συρίαν. Κατά τα έτη 637-642 μ.Χ. οι Αραβες είχαν κατακτήσει την Συρίαν, την Παλαιστίνη και την Αίγυπτον προκαλέσαντες κύματα πολυαρίθμων προσφύγων κυρίως από την Συρίαν. Οι περισσότεροι κατέκλεισαν την Κωνσταντινούπολιν, την Θεσσαλονίκη και την Ρώμην. Οι ευρεθέντες εις την Ρώμην Χριστιανοί πρόσφυγες εκ της Συρίας, κληρικοί και λαϊκοί, ήσαν τόσον πολλοί, ώστε κατά τους χρόνους εκείνους (685 - 741 μ.Χ.) εξελέγησαν πέντε Πάπαι Ρώμης καταγόμενοι από την Συρίαν. Συγχρόνως, εις την Θεσσαλονίκην έχομεν περί το 700 μ.Χ. Αρχιεπίσκοπον τον καταγόμενον από την Συρίαν Σέργιον ο οποίος αναφέρεται εις τον βίον του Οσίου Δαυίδ του εν Θεσσαλονίκη ότι ήνοιξε τον τάφον του Οσίου και είδε το άφθαρτον λείψανον εκείνου.

Ο Σέργιος εγένετο ο δεύτερος κτήτωρ του Ιερού Ναού του Αγίου Δημητρίου μετά την πυρκαϊάν του 7ου αιώνος μ.Χ. Απεικονίζεται εις το λεγόμενον ψηφιδωτόν των κτητόρων, εις αυτόν δε οφείλεται και το παραπλεύρως ευρισκόμενον ψηφιδωτόν του Αγίου Σεργίου του ενδόξου μάρτυρος της Συρίας. Πιθανώς και ο διάκόνος του, ο εικονιζόμενος εις το ψηφιδωτόν μετά της επιγραφής περί των «ξένων», ήτο και εκείνος πρόσφυξ εκ Συρίας, δηλαδή ξένος ευφυής υπό την προστασίαν του Μεγαλομάρτυρος Αγίου Δημητρίου. Εντός του Ιερού Ναού του Αγίου Δημητρίου υπάρχει και η λειψανοθήκη του νέου Αγίου, Μητροπολίτου Ηρακλείας της Θράκης Γρηγορίου Καλλίδου, ο οποίος ήλθεν εις την Θεσσαλονίκην προ ενός αιώνος περίπου ως πρόσφυξ συνοδεύων τους πρόσφυγας εκ της περιοχής του και έμεινε μέχρι τέλους εν μέσω αυτών ως αληθινός Άγιος των προσφύγων.